

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ *È È* **κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 14721/06)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

14 Μαΐου 2009

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

Στην υπόθεση *È È* κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

Γεώργιο Νικολάου, *δικαστές,*

και τον André Wampach, *αναπληρωτή γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 14 Απριλίου 2009,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 14721/06) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο È È (« ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 5 Απριλίου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τον κύριο Χ. Μυλωνά, δικηγόρο Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Σ. Σπυρόπουλο, πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Σ. Τρέκλη, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 3 Σεπτεμβρίου 2007, η πρόεδρος του πρώτου τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση την ελκόμενη από τη διάρκεια της διαδικασίας. Όπως επιτρέπει το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφασίσθηκε επιπλέον να αποφανθεί το τμήμα συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1964 και κατοικεί στην Αθήνα.

5. Στις 12 Δεκεμβρίου 1998, ο προσφεύγων συμμετείχε σε μία εκδρομή ράφτινγκ, άθλημα το οποίο αφορά κατάβαση ενός τμήματος του ποταμού που έχει απότομα ρεύματα αποκαλούμενα άγρια νερά. Αρχηγός της εκδρομής ήταν ο Μ.Τ. Μετά από ανατροπή της φουσκωτής λέμβου, ο προσφεύγων εκσφενδονίστηκε στο νερό και παρέμεινε για ώρες σφηνωμένος σε ένα βράχο. Σε βάρος του Μ.Τ. ασκήθηκαν ποινικές διώξεις για απευθείας έκθεση του προσφεύγοντος σε άμεσο κίνδυνο θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης.

6. Στις 12 Ιανουαρίου 1999, ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής μέσα στα πλαίσια της ήδη εκκρεμούσας ποινικής διαδικασίας σε βάρος του Μ.Τ. Αξίωσε, ως επανόρθωση, μία αποζημίωση ύψους 15.000 δραχμών (περίπου 44 ευρώ).

7. Στις 23 Φεβρουαρίου 1999, ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάστηκε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Τρίπολης. Στις 2 Σεπτεμβρίου 2002, το εν λόγω δικαστήριο παρέπεμψε τον Μ.Τ. σε δίκη. Στις 29 Μαΐου 2003, η συζήτηση έλαβε χώρα ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Τρίπολης και ο Μ.Τ. καταδικάστηκε σε ποινή κάθειρξης δύο ετών (απόφαση αριθ. 824/2003). Την ίδια ημέρα, ο Μ.Τ. άσκησε έφεση.

8. Η συζήτηση ενώπιον του Εφετείου Ναυπλίου έλαβε χώρα στις 12, 13, 21 και 26 Απριλίου 2005. Κατά την έναρξη της συζήτησης, ο προσφεύγων επανέλαβε το αίτημά του για παράσταση ως πολιτική αγωγή. Το εφετείο σημείωσε ότι στον προσφεύγοντα είχε ήδη καταβληθεί αποζημίωση από τα πολιτικά δικαστήρια. Του επέτρεψε να συμμετάσχει στη διαδικασία, αλλά μόνο για να υποστηρίξει την κατηγορία. Στις 26 Απριλίου 2005, το Εφετείο Ναυπλίου, αποφαινόμενο κατά πλειοψηφία και αφού άκουσε τα επιχειρήματα του προσφεύγοντος, αθώωσε τον Μ.Τ. Ο πρόεδρος του εφετείου συνέταξε μία αποκλίνουσα γνώμη η οποία επισυνάφθηκε στην απόφαση (απόφαση αριθ. 683/2005).

9. Στις 4 Οκτωβρίου 2005, ο προσφεύγων απηύθυνε αίτηση στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης αριθ. 683/2005 του Εφετείου Ναυπλίου. Υποστήριξε, ειδικότερα, ότι αυτή δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.

10. Στις 6 Οκτωβρίου 2005, ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου αρνήθηκε να δώσει συνέχεια στην αίτηση του προσφεύγοντος. Με χειρόγραφη σημείωση επί της αίτησης, δήλωσε: «Δε συντρέχει λόγος αναίρεσης. Η [προσβαλλόμενη] απόφαση αναλύει με λεπτομερή τρόπο όλα τα στοιχεία του αδικήματος της απευθείας έκθεσης σε άμεσο κίνδυνο θανάτου ή σοβαρής σωματικής βλάβης παραπέμποντας στην εφαρμοστέα νομολογία. Εξιστορεί, επίσης, πλήρως όλα τα πραγματικά περιστατικά, το συλλογισμό και τα αποδεικτικά στοιχεία». Στις 10 Οκτωβρίου 2005, ο προσφεύγων έλαβε γνώση της απόφασης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

11. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η διάρκεια της διαδικασίας παραγνώρισε την αρχή της «λογικής προθεσμίας» όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης. Τα εφαρμοστέα τμήματα της εν λόγω διάταξης έχουν ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίον θα αποφασίση (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...).»

A. Επί του παραδεκτού

1. Θέσεις των διαδίκων

12. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να κρίνει την προσφυγή απαράδεκτη *ratione temporis*. Υποστηρίζει ότι η διαδικασία ενώπιον του Αρείου Πάγου δε θα μπορούσε να έχει καμία επίπτωση επί των αξιώσεων αποζημίωσης του προσφεύγοντος, διότι η αίτηση της πολιτικής αγωγής προς τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου δεν είχε το χαρακτήρα ένδικου μέσου. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι το εθνικό δίκαιο δεν αναγνωρίζει στην πολιτική αγωγή το δικαίωμα να ασκήσει αίτηση αναίρεσης. Συνεπώς, σύμφωνα με την Κυβέρνηση, η οριστική απόφαση εν προκειμένω ήταν η απόφαση αριθ. 683/2005 του Εφετείου Ναυπλίου, που εκδόθηκε στις 26 Απριλίου 2005, ήτοι πάνω από έξι μήνες πριν την κατάθεση της προσφυγής.

Επιπλέον, η Κυβέρνηση υποστηρίζει την ασυμβατότητα *ratione materiae* της σύμβασης προς το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι το εφετείο Ναυπλίου επέτρεψε στον προσφεύγοντα να συμμετάσχει στη διαδικασία ως πολιτική αγωγή, όχι για να ικανοποιηθούν οι αξιώσεις του περί αποζημίωσης αλλά για να στηρίξει την κατηγορία. Κατά την Κυβέρνηση, μοναδικός σκοπός του προσφεύγοντος, κατά τις διαδικασίες ενώπιον του εφετείου και ενώπιον του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, ήταν να στηρίξει την κατηγορία και όχι να διεκδικήσει οποιαδήποτε δικαιώματα αστικού χαρακτήρα ενώπιον ενός ποινικού δικαστηρίου.

13. Αναφερόμενος στη νομολογία του Δικαστηρίου, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η αίτηση της πολιτικής αγωγής προς τον εισαγγελέα αποτελεί ένδικο

μέσο με την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης και ότι η αυτή η ενέργεια αποτελούσε αναπόσπαστο τμήμα της επίδικης διαδικασίας. Καλεί ως εκ τούτου το Δικαστήριο να μην απορρίψει την προσφυγή λόγω εκπροθέσμου. Επιπλέον, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι, κατά την επίδικη διαδικασία, ουδέποτε δήλωσε ότι δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής μόνο για να υποστηρίξει την κατηγορία κατά του κατηγορούμενου. Η δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής είχε σε κάθε στάδιο της διαδικασίας ως σκοπό την αποζημίωση. Συμπέρανε ως εκ τούτου ότι η παρούσα υπόθεση σχετιζόταν με την ύπαρξη ενός δικαιώματος αστικού χαρακτήρα και ότι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης είχε εφαρμογή.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

14. Το Δικαστήριο θεωρεί, καταρχήν, ότι με την ένστασή της περί απαραδέκτου *ratione temporis*, η Κυβέρνηση υποστηρίζει, πράγματι, το εκπρόθεσμο της παρούσας προσφυγής. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το Τμήμα Μείζονος Σύνθεσης είχε πρόσφατα την ευκαιρία να εγκύψει στη φύση της αίτησης της πολιτικής αγωγής που απευθύνεται στον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (*Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.2)* [GC], αριθ. 12686/03, 20 Μαρτίου 2009). Έκρινε ότι θα συμβάδιζε περισσότερο με την πραγματικότητα της εθνικής έννομης τάξης να μην αγνοείται η δικαστική πρακτική επί αυτού του θέματος και να γίνεται δεκτό ότι το διάβημα του ενδιαφερομένου προς τον εισαγγελέα εντάσσεται σε μία λογική αμφισβήτησης της απόφασης που απέρριψε το αίτημα αποζημίωσής του ως πολιτικής αγωγής. Το Τμήμα Μείζονος Σύνθεσης κατέληξε ως εκ τούτου ότι θα ήταν αυθαίρετη η άρνηση της ύπαρξης μίας πραγματικής «αμφισβήτησης» ως αιτίας για το διάβημα του ενδιαφερομένου προς τον εισαγγελέα, από τη στιγμή που αυτή αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος του συνόλου της διαδικασίας που στόχευε στην αποζημίωσή του ως πολιτικής αγωγής (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.2)* [GC], §§ 34-35).

Υπό το φως των ανωτέρω, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η αίτηση του προσφεύγοντος προς τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου σχετιζόταν με μία «αμφισβήτηση ενός δικαιώματος αστικής φύσεως» για τους σκοπούς του άρθρου 6 § 1. Συνεπώς, η εν λόγω διάταξη είχε εφαρμογή κατά το επίμαχο διάβημα και ως εκ τούτου, η θέση βάσει της οποίας η απόφαση αριθ. 683/2005 του Εφετείου Ναυπλίου συνιστούσε εν προκειμένω την οριστική εσωτερική απόφαση δεν είναι βάσιμη.

Έπεται ότι η ένσταση περί εκπροθέσμου που προέβαλε, κατ'ουσίαν, η Κυβέρνηση πρέπει να απορριφθεί.

15. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά την ένσταση απαραδέκτου *ratione materiae*, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων, ότι ζήτησε από την αρχή της διαδικασίας την επανόρθωση της ζημίας που απέρρευε από τις πράξεις και τις παραλείψεις που καταλογίζονταν στον κατηγορούμενο, και ότι δεν παραιτήθηκε από το δικαίωμά του (βλέπε *Perez κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 47287/99, § 74, CEDH 2004-I). Παρά λοιπόν το γεγονός ότι το εφετείο έκρινε ότι ο προσφεύγων μπορούσε να δηλώσει παράσταση πολιτικής αγωγής ενώπιόν του μόνο για να στηρίξει την κατηγορία, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επίδικη διαδικασία εισέρχεται στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε *Σιμάσκου κατά Ελλάδας*, αριθ. 37270/02, § 23, 30 Μαρτίου 2006).

16. Συνεπώς, η ένσταση περί ασύμβατου *ratione materiae* προς το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης που προέβαλε η Κυβέρνηση δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Κατά τα λοιπά, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή η οποία σχετίζεται με τη διάρκεια της επίδικης διαδικασίας δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

17. Ο προσφεύγων σημειώνει την υπερβολική διάρκεια της επίδικης διαδικασίας, ιδίως ενώπιον του Πλημμελειοδικείου Τριπόλεως.

18. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Υποστηρίζει ότι τα επιληφθέντα δικαστήρια αποφάνθηκαν εντός λογικής προθεσμίας. Υποστηρίζει ομοίως ότι ο προσφεύγων δεν είχε ιδιαίτερο συμφέρον ως προς την κατάληξη της επίδικης διαδικασίας, καθώς είχε ήδη αποζημιωθεί από τα πολιτικά δικαστήρια για τις πράξεις και παραλείψεις που καταλογίζονταν στον προσφεύγοντα.

19. Η περίοδος που πρέπει να ληφθεί υπόψη άρχισε στις 12 Ιανουαρίου 1999, όταν ο προσφεύγων δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής, και περατώθηκε στις 6 Οκτωβρίου 2005, με την απόρριψη της αίτησής του από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου. Διήρκεσε επομένως έξι έτη και πάνω από οκτώ μήνες για δύο βαθμούς δικαιοδοσίας.

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται σύμφωνα με τις συνθήκες της υπόθεσης και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί από την νομολογία, και ειδικότερα την πολυπλοκότητα της υπόθεσης, την συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών, καθώς και της σημασίας της διαφοράς για τους ενδιαφερόμενους (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Frydlender κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 30979/96, § 43, CEDH 2000-VII).

21. Το Δικαστήριο έχει χειριστεί πολλές φορές υποθέσεις που εγείρουν ζητήματα παρόμοια με εκείνα της προκείμενης υπόθεσης και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης (βλέπε *Ουράνιο Τόξο και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 74989/01, §§ 17-18 και 28-30, CEDH 2005-X (αποσπάσματα)).

22. Αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία που του υποβλήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που να μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα περίπτωση. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διάρκεια της επίδικης διαδικασίας ήταν υπερβολική και δεν συνάδει προς την απαίτηση της «λογικής προθεσμίας».

Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 ως προς τη διάρκεια της επίδικης διαδικασίας.

II. ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

23. Ο προσφεύγων παραπονείται για την αιτιολογία της απόφασης αριθ. 683/2005 του Εφετείου Ναυπλίου. Υποστηρίζει, επιπλέον, ότι η απόρριψη από τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου της αίτησής του για άσκηση αναίρεσης προσέβαλε το δικαίωμά του πρόσβασης σε δικαστήριο.

Επί του παραδεκτού

24. Σε ό,τι αφορά την αιτίαση την ελκόμενη από την υποτιθέμενη ανεπαρκή αιτιολογία της απόφασης αριθ. 683/2005 του Εφετείου Ναυπλίου, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του που αντανακλά μία αρχή συνδεδεμένη με την ορθή απονομή της δικαιοσύνης, οι δικαστικές αποφάσεις πρέπει

να αναφέρουν κατά τρόπο επαρκή τους λόγους πάνω στους οποίους στηρίζονται (*Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, § 26, CEDH 1999-I). Η έκταση του καθήκοντος αυτού μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη φύση της απόφασης και πρέπει να εξετάζεται υπό το φως των περιστάσεων της κάθε περίπτωσης (*Ruiz Torija και Hiro Balani κατά Ισπανίας*, αποφάσεις της 9 Δεκεμβρίου 1994, série A nos 303-A et 303-B, σελ. 12, § 29, και σελ. 29-30, § 27, *Higgins και λοιποί κατά Γαλλίας*, απόφαση της 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, σελ. 60, § 42). Το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκτιμήσει το ίδιο τα πραγματικά στοιχεία που οδήγησαν ένα εθνικό δικαστήριο να υιοθετήσει μία συγκεκριμένη απόφαση αντί μιας άλλης, διότι, διαφορετικά, θα αναδεικνυόταν δικαστής τετάρτου βαθμού και θα παραγνώριζε τα όρια της αποστολής του (*Kemmache κατά Γαλλίας* (αριθ. 3), 24 Νοεμβρίου 1994, § 44, série A no. 296-C). Το Δικαστήριο έχει μοναδική αποστολή, σε σχέση με το άρθρο 6 της Σύμβασης, να εξετάζει τις προσφυγές που υποστηρίζουν ότι τα εθνικά δικαστήρια παραγνώρισαν συγκεκριμένες δικονομικές εγγυήσεις, οι οποίες διατυπώνονται στην διάταξη αυτή, ή ότι η διεξαγωγή μιας διαδικασίας στο σύνολό της δεν εξασφάλισε δίκαιη δίκη στον προσφεύγοντα (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Donadze κατά Γεωργίας*, αριθ. 74644/01, §§ 30-31, 7 Μαρτίου 2006).

25. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η απόφαση αριθ. 683/2005 του εφετείου ήταν ευρέως αιτιολογημένη, καθώς ανέφερε τους λόγους για τους οποίους έπρεπε να αθωωθεί ο κατηγορούμενος. Σε αυτό το σημείο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου απέρριψε εν συνεχεία την αίτηση του προσφεύγοντος να ασκήσει αίτηση αναίρεσης, κρίνοντας ότι η επίδικη απόφαση περιείχε τα εφαρμοστέα πραγματικά περιστατικά και επιχειρήματα και ομοίως παρέπεμπε στην εφαρμοστέα εν προκειμένω νομολογία. Συνεπώς, τίποτα δεν οδηγεί στο συλλογισμό ότι η διαδικασία ενώπιον του εφετείου, κατά τη διάρκεια της οποίας ο προσφεύγων μπόρεσε να εκθέσει όλα τα επιχειρήματά του, δεν ήταν δίκαιη και το Δικαστήριο δε διακρίνει καμία ένδειξη αυθαιρεσίας στη διεξαγωγή της δίκης.

Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

26. Σε ό,τι αφορά την αιτίαση την ελκόμενη από το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο λόγω της απορριπτικής απόφασης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, το Δικαστήριο σημειώνει, καταρχήν, ότι ο προσφεύγων ουδόλως εμποδίσθηκε στην κατάθεση της αίτησής του ενώπιον του αρμόδιου εισαγγελέα. Στην πραγματικότητα,

η αιτίασή του αφορά την επικαλούμενη έλλειψη αιτιολογίας της απόφασης του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου.

27. Σε αυτό το σημείο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στην προαναφερόμενη απόφαση *Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.2)*, το Τμήμα Μείζονος Σύνθεσης παραδέχθηκε ότι, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ο εισαγγελέας συνηθίζει να απαντά, αν και με συνοπτικό τρόπο, στις αιτήσεις της πολιτικής αγωγής που τον καλούν να ασκήσει αίτηση αναίρεσης. Στην πράξη, η πολιτική αγωγή εφιστά την προσοχή του εισαγγελέα επί ορισμένων ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης, ενώ εκείνος είναι ελεύθερος να λάβει την απόφασή του ζυγίζοντας τα προβληθέντα επιχειρήματα (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.2)* [GC], § 39). Ως εκ τούτου, κατά την άποψη του Τμήματος Μείζονος Σύνθεσης, η χειρόγραφη σημείωση επί της αίτησης που καταθέτει ο ενδιαφερόμενος δεν περιέχει παρά μία πληροφορία επί της απόφασης που λαμβάνει κατά διακριτική ευχέρεια ο εισαγγελέας. Υπό το πρίσμα αυτό και δεδομένης της υφιστάμενης δικαστικής πρακτικής, έγινε δεκτό ότι ο εισαγγελέας δεν υποχρεούται να αιτιολογεί την απόφασή του αλλά μόνο να δίδει απάντηση στην πολιτική αγωγή. Η απαίτηση για μία πιο εμπεριστατωμένη αιτιολογία θα γεννούσε για τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου ένα πρόσθετο φορτίο, το οποίο δεν απαιτείται από τη φύση της αίτησης της πολιτικής αγωγής που αποσκοπεί στο να ασκήσει εκείνος αναίρεση κατά μίας αθωωτικής απόφασης (πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Γώρου κατά Ελλάδας (αριθ.2)* [GC], § 42).

Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω, με την απάντησή του στον προσφεύγοντα, ο εισαγγελέας αιτιολόγησε επαρκώς την απόρριψη της αίτησής του. Έπεται ότι αυτό το τμήμα της προσφυγής είναι προδήλως αβάσιμο και πρέπει να απορριφθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 3 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

28. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της

παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

29. Ο προσφεύγων αξιώνει 12.500 ευρώ και 8.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη λόγω της διάρκειας της διαδικασίας και της επικαλούμενης προσβολής του δικαιώματός του πρόσβασης σε δικαστήριο.

30. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι μία διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία δίκαιη ικανοποίηση.

31. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η διαπίστωση της παραβίασης της Σύμβασης στην οποία κατέληξε απορρέει αποκλειστικά από μία παραγνώριση του δικαιώματος του προσφεύγοντος και εκδικασθεί η υπόθεσή του εντός «λογικής προθεσμίας». Συνεπώς, τίποτα δεν αιτιολογεί την επιδίκαση στον προσφεύγοντα μίας αποζημίωσης λόγω της επικαλούμενης προσβολής του δικαίου χαρακτήρα της διαδικασίας.

32. Το Δικαστήριο εκτιμά, αντιθέτως, ότι η επιμήκυνση της επίδικης διαδικασίας πέραν της «λογικής προθεσμίας» προκάλεσε στον προσφεύγοντα μία βέβαιη ηθική βλάβη, η οποία δικαιολογεί την επιδίκαση αποζημίωσης. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 41, του επιδικάζει 5.000 ευρώ για την αιτία αυτή, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

33. Ο προσφεύγων αξιώνει ομοίως 3.000 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκε. Προσκομίζει τιμολόγιο ύψους 1.400 ευρώ για την αμοιβή που έχει ήδη καταβάλει για την εκπροσώπησή του ενώπιον του Δικαστηρίου.

34. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντος είναι υπερβολικές.

35. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης στη βάση του άρθρου 41 προϋποθέτει την απόδειξη της πραγματικότητας, της αναγκαιότητάς τους και, επιπλέον, του εύλογου χαρακτήρα του ύψους τους (*Ιατρίδης κατά Ελλάδας* [GC], no. 31107/96, § 54, CEDH 2000-XI). Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 1.000 ευρώ για

έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού μπορεί να οφείλεται από εκείνον ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

36. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να βασίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας στο επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση την ελκόμενη από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας και απαράδεκτη κατά τα λοιπά..

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

3. *Αποφαίνεται*

α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στον προσφεύγοντα, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 5.000 (πέντε χιλιάδες) ευρώ για ηθική βλάβη και 1.000 (χίλια) ευρώ για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού που μπορεί να οφείλεται ως φόρος,

β) ότι, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 14 Μαΐου 2009 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

André Wampach

(υπογραφή)

Nina Vajić

Αναπληρωτής Γραμματέας

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 16 Ιουνίου 2009

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος